

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Cap. XX. Monumenta Autoritatis Secundi Ordinis in Diœcesanâ Synodo,
desumpta ex Canonibus, qui præscribunt ea quæ non potest Episcopus
statuere sine consensu aut consilio sui Capituli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

spearent: talia forent Disciplina puncta, præcepta sub pœnis gravibus, verbi gratia, sub pœna Excommunicationis majoris, aut suspensionis totalis solo facto: talis adhuc esset impositio quarundam obligationum novarum & extraordinariorum; aliud materia admittit ratiocinium à minori ad majus; ex una, de potestate, agitur; & ex alia, de Bono publico: utrumque Secundo Ordini favorabile est.

CAPUT XX.

Monumenta auctoritatis Secundi Ordinis in Diœcesana Synodo, desumpta ex Canonibus, qui præscribunt ea quæ non potest Episcopus statuere sine consensu aut consilio sui Capituli.

Satis omnibus notum est, Ecclesia Cathedralis Clero aliquo modo Clerum Diœcesanum representari, perfectè adumbratum Synodo Diœcesana; quod Viros Celebres ad dicendum impulit, non semel in suo Capitulo, Episcopo Synodum perpetuam esse, quæ Diœcesanæ Synodi defectui supplet, cum non congregatur: ut ergo Diœcesana Synodus peioris conditionis esse non debet, quàm Synodus perpetua, quæ ad summum est Synodi Diœcesanæ adumbratio, oportet ut, si secundus Ordo in perpetua Synodo auctoritate gaudeat, eadem, potiori jure polleat auctoritate in Diœcesana Synodo: non immeritò ergo hujuscæ auctoritatis testimonia petuntur, ex Canonibus, qui Capitulum spectant auctoritatem.

Hos inter Canones, triplis sunt generis. Alii designant res, quas non potest statuere Episcopus sine Capituli consensu, alii res, quas sine suo consilio, alii denique, qui verbis utuntur, quæ possunt intelligi vel de consensu, vel de consilio.

Præcipui Canones primi generis hi sunt, qui prohibent, ne ab Episcopis fiant magnæ alienationes, sine Capitulum consensu. Talia sunt *Capita* 1. 2. 3. 7. 8. 9. *de his quæ fiunt à Prælato* Cap. 3. *de Emptione*. Cap. 2. & 7. *de Donationibus*. Cap. 6. *de Institutionibus*.

Caput 2. *de his quæ fiunt à Prælato*, certòs nos facit, hunc consensum, sive tacitum, in eo, scilicet, situm, quòd Capitulum noscens alienationem ab Episcopo factam, silentium servat. *Caput* 3. ejusdem Tituli, & *Caput* 7. *de donationibus*, alienationi posteriorem consensum sufficere asserunt.

De magnis alienationibus mentio duntaxat facta fuit, quia *Canon Terrulas* permittit Episcopo parvas facere alienationes, licet non petierit sui Cleri consensum.

In aliis rebus, quas potest Capitulum facere unà cum Episcopo, hic nempe Episcopus nihil potest sine Capituli consensu. Hinc *Caput* 13. *de Rescriptis in* 6. statuit quòd, ubi receptio Canonicorum ad Capitulum pertinet, & ad Episcopum, consensum ipsius esse necessarium pro gratiis Expectativis, non minus ac Episcopi consensum. Hinc quoque, cum Episcopus legitime impeditus ad suas functiones obeundas, Coadjutores sumere volebat, Capituli consensu indigebat, talis est depositio *capitis unici de Clerico egrotante in* 6. quæ eo præcisè fundatur, quòd multa ex his functionibus sint, quas aliquo modo exercet Capitulum unà cum Episcopo; quia ipsi præbet è suo Corpore, quibus indiget, Ministros.

Ut Capitulum Jurisdictionem sui Prælati exerceat sede vacante, illiusque particeps est dum non vacat; *Caput* 17. *de Majoritate & obedientia* statuit, Prælatum, qui turbatur in possessione juris Primatûs, sine sui Capituli consensu, nullum pactum facere posse. Quod hic Textus de jure Primatûs astruit, debet extendi ad omne jus, quòd spectat Capitulum.

Ob eandem rationem desumptam ex Capituli commo- do, Episcopus sine Capituli consensu non potest Laicis subjicere, nec bona non moventia, nec jura sua

Tom. I.

Ecclesiæ: minùs adhuc ipsam Ecclesiæ. *Capite* 2. *de rebus Ecclesiasticis non alienandis in* 6. Caput autem illud depromitur ex Concilio Lugdunensi II. anni 1273.

Quædam erant Beneficiorum collationes, quas non poterat Episcopus facere sine sui Capituli consensu, quamvis solus conferret. *Cap. unic. ne sede vacante in* 6. Episcopus non potest procedere ad Canonicorum correctionem, nisi conjunctim cum duobus; ad hunc finem electis; *Capite* 6. *sessione* XXV. *de Reformatione Concilii Tridentini*.

Maximè notabilis Canonum, qui loquuntur de necessitate quam habet Episcopus, sui Capituli consilium adhibendi, desumitur è *Capite* 3. *de Consuetudine in* 6. quòd declarat, olim Episcopum non potuisse procedere ad inquisitionem, animadversionem, correctionem culparum hominum suæ jurisdictionis, sine hoc consilio, nec potuisse ab hac lege legitime lata recedere.

Quædam erant Capitula, quorum consilium sequi tenebatur Episcopus, in conferendis Beneficiis; & si in eo casu decedebat Episcopus, aut suspensionem incurrebat, collatio non spectabat Capitulum, nisi fortè absolvi negligeret Episcopus; *ne sede vacante in* 6.

Concilium Tridentinum cogit multis in casibus Episcopum, consilium Capituli petere. 1. pro Electione Magistri, qui pauperes docere debet Grammaticam *Capite* 1. *sessione* V. *de Reformatione*, 2. Ut consulat victui Theologi Professoris; *eodem cap.* 3. 3. Pro Conversione legatorum piorum, quæ executioni mandari non possunt iustis de causis, in alia opera pia. *Capite* 4. *sessione* XXV.

4. Pro examine Indulgentiarum, quæ promulgandæ erant à Mendicantibus *Capite* 9. *sessione* XXI. 5. pro erectione, Fundatione, Dotatione Seminariorum *Capite* 18. *sessione*, XXIII. 6. pro substitutione Judicum electorum à Concilio Provinciali, vel à Synodo Diœcesana, pro causis commissis in partibus à Sancta Sede. *Capite* 10. *sessione* XXV. *de Reformatione*.

Nec dicendum est his in Casibus Episcopum teneri duorum duntaxat Canonicorum adhibere Consilium, cum hi duo totum Capitulum non representent. Concilia Provincialia post Concilium Tridentinum habita, mentionem quoque faciunt de aliis casibus, in quibus Episcopus debet Capituli Consilium adhibere 1. pro Statutorum reformatione, 2. pro determinatione functionum, quæ sunt tribuendæ Dignitatibus & Officiis, quibus nullæ sunt annexæ functiones. 3. ad adjungendum cuique Præbendæ aliquem Ordinem Sacrum.

Quoad Canones, qui vetantes ab Episcopo quædam res fieri inconsulto Capitulo, utuntur terminis, qui possunt significare consensum, aut consilium. Unus est in Titulo de *Excessibus Prælatorum* *Capite*; scilicet, *primo*, docemur, ab Episcopo non posse suspendi Presbyteros, nec in Ecclesias interdictum pronuntiare, sine judicio Capituli. Reipsa verbum, *judicium*, potest approbationem, ut consilium, significare.

Quod si relati Canones tantam auctoritatem tribuunt Capitulo Ecclesiæ Cathedralis, quæ solummodo Synodum Diœcesanam representat, ut cogant Episcopum ad petendum consensum suum in sex Casibus, & suum consilium in decem vel duodecim, nonne credendi locus est, mentem Ecclesiæ & suarum legum animum de Synodo Diœcesana esse Secundum Ordinem, quo constat, in ea ad minimum tantum exercere auctoritatis, quantum huic Capitulo tribuit.